

మన వెలుగు

ప్రతి వార్త ప్రజల వైపు తెలుగు దినపత్రిక

MANA VELUGU TELUGU DAILY

పబ్లిషర్: హైదరాబాద్

సంపుటి : 01

సంచిక : 83

ఆదివారం 10-11-2024

పేజీలు : 5

వెల : 4/-

విలేఖరులు కావలెను...

మన వెలుగు తెలుగు దినపత్రికకు ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ లోని అన్ని జిల్లాల వారిగా స్టాఫ్ రిపోర్టర్లు మరియు నియోజకవర్గ, మండలవారిగా విలేఖరులు కావలెను, తెలుగు భాష మీద కనీసం అక్షరాలా కలిగివుండి, వార్తలు రాయగలిగిన వారికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడును.. మరిన్ని వివరాలకు సంప్రదించండి...

నెట్ వర్క్ ఇంచార్జి సెల్ : 9533397954

మాట ఇచ్చాం..

అమలు చేస్తున్నాం

ముంబయి : దేశంలో ఎక్కడైనా రైతుల ఆత్మహత్యలు మహారాష్ట్రలో జరుగుతున్నాయని ఆరోపించారు. తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి రేవంత్ రెడ్డి, దీని తర్వాత తెలంగాణలో రైతుల ఆత్మహత్యలు అధికంగా ఉండేదని చెప్పారు. గత కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తెలంగాణ రైతులను మోసం చేసినందుకు ఆరోపించారు. మహారాష్ట్రలో జరిగే అన్ని కేసులలో ప్రచారం చేసేందుకు ముంబయి వెళ్లిన రేవంత్ అక్కడి మీడియాతో నేడు మాట్లాడుతూ, రైతుల సంక్షేమం కోసం ఎలాంటి పనులు చేపట్టలేదని విమర్శించారు. రైతులకు ఎంఎస్పీ ఇవ్వలేదని, రైతుల కోసం మోడీ నల్లచట్టాలను తెచ్చే ప్రయత్నం చేశారని మండిపడ్డారు. నల్లచట్టాలు తెచ్చి అదానీ, అంబానీలకు మేలు చేయాలని మోదీ భావించారని అన్నారు.

దేశ ప్రధాని నరేంద్ర మోడీ తెలంగాణ గురించి, తమ ఆరు గ్యారంటీల గురించి అబద్ధాలు చెబుతున్నారని ఆరోపించారు. ప్రధాని మోడీ మామూలు దుష్ప్రచారం చేయడం ఆపకపోవడం వల్ల తాను నిజం చెప్పడానికి ఇక్కడికి వచ్చానని చెప్పారు. తెలంగాణ ప్రజలకు సోనియాగాంధీ 2023లో అసెంబ్లీ ఎన్నికల సమయంలో ఆరు గ్యారంటీలు ఇచ్చిందని గుర్తుచేశారు. ఆ గ్యారంటీలను ప్రణాళిక బద్ధంగా ఇంప్లెమెంట్ చేస్తున్నట్లు తెలిపారు. ఈ విషయాలను మహారాష్ట్ర ప్రజల ముందు పెట్టడం తన బాధ్యత అని అన్నారు. తెలంగాణలో ఉన్న రైతులందరికీ రూ.2 లక్షల రుణమాఫీ చేస్తామని హామీ ఇచ్చినట్లు తెలిపారు. అధికారంలోకి వచ్చిన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం 25 రోజుల్లో 22 లక్షలకు పైగా రైతులకు రూ.17,869 కోట్ల రుణమాఫీ చేశామని స్పష్టం చేశారు. ఈ విషయంపై ప్రతి రైతు డేటాను ఇస్తానని తెలిపారు. ఇటీవల ప్రధాని మోడీ ట్వీట్ చేశారని,

మిగతా 2లో

- ◆ అధికారంలోకి వస్తే ఇక్కడా అమలు చేస్తాం : రేవంత్ రెడ్డి
- ◆ ఆరు గ్యారంటీల అమలులో వెనక్కి తగ్గింది లేదు
- ◆ ఇచ్చిన మాట ప్రకారం మహిళలకు ఉచిత బస్సు
- ◆ పేదలకు విద్యుత్ సబ్సిడీ, అందు వందలకు గ్యాస్ ఇస్తున్నాం
- ◆ తెలంగాణలోని 22 లక్షల మందికి రైతులకు రుణమాఫీ చేశాం
- ◆ తమ పథకాల అమలుపై మోదీ అబద్ధాలు చెబుతున్నారు
- ◆ గత ప్రభుత్వ విధానాల వల్లే తెలంగాణలో నిరుద్యోగం
- ◆ కేంద్ర ప్రభుత్వ విధానాలలోనే రైతుల ఆత్మహత్యలు
- ◆ మహారాష్ట్ర పర్యటనలో రేవంత్ వెళ్లడం
- ◆ తెలంగాణ ప్రభుత్వంపై మోదీ అబద్ధాలు చెబుతున్నారు: సీఎం రేవంత్ రెడ్డి
- ◆ గ్యారంటీల అమలుపై తమ ప్రభుత్వంపై ఆరోపణలు చేస్తున్నారని ఆగ్రహం
- ◆ మోదీ అబద్ధాలు చెప్పడం మానుకోకపోతే తాము నిజాలు చెబుతామన్న సీఎం
- ◆ కేంద్రం, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం రైతు సంక్షేమాన్ని మరిచాయని విమర్శ

కాంగ్రెస్ పాలిత రాష్ట్రాలలో అంతా దోపిడినే - ప్రధాని మోదీ

- మహారాష్ట్ర ఎన్నికల కోసం కర్నాటక నుంచి నిధులు
- అక్కడి ప్రభుత్వాలు కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఎటోమెంట్
- అప్రమత్తంగా లేకపోతే మహారాష్ట్రను దోచేస్తారు
- అంకోలా ఎన్నికల సభలో ప్రధాని మోదీ

అంకోలా : అంకోలా కాంగ్రెస్ అధికారంలో ఉన్న రాష్ట్రాలలో అంతా దోపిడియేనని, అక్కడి ప్రభుత్వాలను కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎటోమెంట్ లు వాడుకుంటున్నదని మోదీ పద్నూరు ప్రధాని మోదీ మహారాష్ట్రలోని అంకోలాలో నేడు జరిగిన ఎన్నికల రాష్ట్రీయో ప్రసంగం, కాంగ్రెస్ పై తీవ్ర స్థాయిలో విరుచుకుపడ్డారు. మహారాష్ట్రలో ఎన్నికల పేరుతో కర్ణాటకలో వసూళ్లు రెట్టించాయని ప్రధాని మోదీ అన్నారు. ఇప్పటికే కర్ణాటకలో మద్దం దుకాణదారుల నుంచి రూ.700 కోట్లు రికవరీ చేశారని ఆరోపించారు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఎక్కడ ఏర్పడితే ఆ రాష్ట్రం కాంగ్రెస్ రాజకీయాలకు దోపిడిగా మారుతుందని అన్నారు. ప్రస్తుతం హిమాచల్, తెలంగాణ, కర్ణాటక రాష్ట్రాలు కాంగ్రెస్ రాజకీయాలకు దోపిడిగా మారాయి. స్వామలతో ఎన్నికల్లో పోరాడుతున్న కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎన్నికల్లో గెలిచిన తర్వాత ఎన్ని

మిగతా 2లో

మిస్టర్ చీఫ్ మినిస్టర్.. తెలంగాణ ఉన్నంతకాలం కేసీఆర్ ఉంటారు

- ◆ యాదాద్రి పర్వతంలో రేవంత్ కామెంట్స్ కు కేసీఆర్ ఫైర్
- ◆ పనికిమాలిన పోలీసుల తిరుగుతున్నప్పుడే ఆయన పదవినే వదిలేశారు
- ◆ నువ్వు టిక్కెట్ లాబీయింగ్ చేస్తున్నప్పుడు స్వరాష్ట్రం అంటూ నినదించారు
- ◆ పిల్లి ప్రచారం, దుర్భాషలాడినా కేసీఆర్ ను కనుమరుగు చేయలేరు

హైదరాబాద్ : యాదాద్రి పర్వతంలో కేసీఆర్ పై రేవంత్ రెడ్డి చేసిన విమర్శలపై బీఆర్ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ కేసీఆర్ ఘాటుగా స్పందించారు. తెలంగాణ ఉన్నంత కాలం కేసీఆర్ ఉంటారు, ఆ పేరును ఎవరూ చెరిపేయలేరు. గుర్తు పెట్టుకో మిస్టర్ 'చీఫ్' మినిస్టర్ రేవంత్ అని చరకలంటించారు. ఈ మేరకు ఆయన ఎన్టీ ఖాతాలో ట్వీట్ చేశారు. సుప్రీం సెషన్లకు రాజకీయాల్లోకి వచ్చేందుకు పనికిమాలిన పోలీసుల తిరుగుతున్నప్పుడే.. ఆయన తెలంగాణ కోసం, తెలంగాణ ప్రజల కోసం తన పదవికి త్యక్తప్రాయంగా రాజీనామా చేశాడని కేసీఆర్ పేర్కొన్నారు. నువ్వు పార్టీ టిక్కెట్ కోసం లాబీయింగ్లో బిజీగా ఉన్నప్పుడే.. ఆయన తెలంగాణ స్వరాష్ట్రం కావాలని స్వాప్నించారు. ఎంతో పట్టుదలతో పోరాటం చేసే తెలంగాణ సాధించాడని కేసీఆర్ గుర్తు చేశారు. తెలంగాణ గొంతుకలను అణచివేయడానికి నువ్వు తుపాకీ పట్టుకున్నప్పుడు ఆయన తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన కోసం తన ప్రాణాలను పణంగా పెట్టాడు. తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని

మిగతా 2లో

14వ తేదీ నుంచి ప్రజా విజయోత్సవాలు

- ఉప ముఖ్యమంత్రి భట్టి

హైదరాబాద్, సవంబర్ 9 : రాష్ట్రంలో ప్రజాప్రభుత్వం ఏర్పడి ఒక సంవత్సరం పూర్తి అవుతున్నందున ఈ నెల 14 వ తేదీ నుండి డిసెంబర్ 9 వ తేదీ వరకు 26 రోజుల పాటు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పెద్ద ఎత్తున ప్రజా విజయోత్సవాలను నిర్వహించనున్నట్లు రాష్ట్ర ఉప ముఖ్యమంత్రి భట్టి విక్రమార్కు మల్లు వెల్లడించారు. ఈ ఉత్సవాల నిర్వహణపై ఏర్పాటు చేసిన క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ సమావేశం ఉప ముఖ్యమంత్రి

భట్టి విక్రమార్కు అధ్యక్షతన నేడు సవిజయంలో జరిగింది. ఈ సమావేశానికి రాష్ట్ర రవాణా, బీసీ సంక్షేమ శాఖ మంత్రి పొన్నం ప్రభాకర్, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సలహాదారులు కె. కేశవరావు, వేం నరేందర్ రెడ్డి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి శాంతి కుమారి, రాష్ట్ర సాహిత్య అకాడమీ అధ్యక్షురాలు అలేఖ్య పుంజాల, ప్రజాకవి జయరాజ్, వివిధ శాఖల కార్యదర్శులు

మిగతా 2లో

డ్రగ్స్ పై ఉక్కుపాదం మోపాల్సిందే.. పవన్

- ★ గంజాయి, డ్రగ్స్ నేరాలు అరికట్టాల్సిందే
- ★ గత ప్రభుత్వ నుంచి వారసత్వంగా కూటమి ప్రభుత్వానికి..
- ★ దీనిపై ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టాలంటూ అమిత్ షాకు పవన్ ట్వీట్

అమరావతి: రాష్ట్రంలో డ్రగ్స్ పెనుమప్పుగా మారినందున అన్నాడీ పీఠి డిప్యూటీ సీఎం పవన్ కల్యాణ్.. గత ప్రభుత్వం నుంచి మన ఎన్ఫీఏ ప్రభుత్వానికి డ్రగ్స్ మాఫియా, గంజాయి సాగు, సంబంధిత నేర కార్యకలాపాలను వారసత్వంగా సక్రమించాయని అన్నారు.. ఈ నేర సంస్కృతిని, డ్రగ్స్ మాఫియాను కూకటి వేళ్లతో పెకలించి వేయాలని కోరారు.. ఈ మేరకు ఆయన నేడు ఎన్ఫీఏ లో ట్వీట్ చేస్తూ కేంద్ర హోం మంత్రి అమిత్ షాని టాగ్ చేశారు.. కొంతకాలం క్రితం, విశాఖపట్నం పోర్టులో కొరెన్ సిమ్మెంట్ను స్వాధీనం చేసుకోవడం

మిగతా 2లో

వరకట్న వేధింపులతో యువతి దారుణ హత్య

9 నెలలుగా జగ్గల్ పూర్ జైల్ నిర్బంధంలో ఉన్న మృతురాలి తండ్రి పోగుల రాజేశం నిర్మల్ జిల్లా దస్తరాబాద్ మండలం రేవోజీపేట్ లో దారుణం బాత్ రూమ్ లో ఉరి వేసుకుందని నమ్మించే ప్రయత్నంలో భర్త, అత్త - మామలు రేచపల్లిలో అలుముకున్న విచారణ ఛాయలు జైల్ నుండి రాజేశం ను విడుదల చేయాలని పోర హక్కుల, ప్రజా సంఘాల, గ్రామస్థుల డిమాండ్

జగిత్యాల జైల్ (మన వెలుగు) సవంబర్ 09 : ఫ్రెంచ్ ఫుడ్ లోని జగల్ పూర్ జైల్ లో టైడి గా ఉన్న జగిత్యాల జిల్లా సారంగాపూర్ మండలం రేచపల్లి గ్రామానికి చెందిన పోగుల లత (చందలత) (23) వరకట్న వేధింపులతో దారుణ హత్యకు గురైంది. నిర్మల్ జిల్లా దస్తరాబాద్ మండలం రేవోజీపేట్ లో శుక్రవారం ఉదయం ఈ దారుణం జరిగింది. శనివారం నిర్మల్ డిఎస్సీ అల్లూరి గంగారెడ్డి విచారణ జరిపారు. మృతురాలి శవానికి గొంతు పిసికిన ఆనవాళ్లు, గాయాలు, చిత్ర హింసలతో గొంతు వద్ద, గడుప కింది భాగాన కమిలిపోయిన పలు గాయాలు, గాపులు ఉన్నాయన్నారు. గొంతు నులిమి చంపినట్లు ఆనవాళ్లు, అనేక అనుమానాలు కూడా ఉన్నాయని మృతురాలి తల్లి పోగుల మల్లెశ్వరి ఆరోపిస్తోంది. తనకు కూడా బిడ్డ చనిపోయిన సమాచారాన్ని

కూడా మృత్యు రాలి అత్తమామలు, భర్త తెలుపక పోవడం వెనుక కుట్రలు దాగి ఉన్నాయని మల్లెశ్వరి ఆరోపించారు. చుట్టు ప్రక్క గ్రామాల వారి ద్వారా తన బిడ్డ చనిపోయిన సమాచారం అందిందని ఆమె పేర్కొన్నారు. వెంటనే వెళ్లి చూసే సరికి తన బిడ్డ ను వాకిట్లో పడుకోబెట్టి ఉన్నారని, లత భర్త చంద నాగరాజు, మామ చంద వెంకటే లు అక్కడ లేకుండా పారిపోయారని తెలిపారు. తన బిడ్డ శవాన్ని పరిశీలించే చగా గొంతు నులిమి చంపినట్లు గాయాలు, కమిలి పోయిన గాయాలు ఉన్నాయన్నారు. శవం పూర్తిగా కట్టె చరుసు కు పోయిందన్నారు. మృతురాలి అత్త చంద సత్తవ్వ బాత్ రూం లో బట్టలు తలిగేసే అంగిలర్ కు చుట్టూ ఉరి పెట్టు కుందని తెలుపగా అక్కడ మేము పరిశీలించగా బాత్ రూమ్ లో ఉరి పెట్టుకునే పరిస్థితి లేదన్నారు. బట్టలు తగ్గలేసే అంగిలర్

మిగతా 2లో

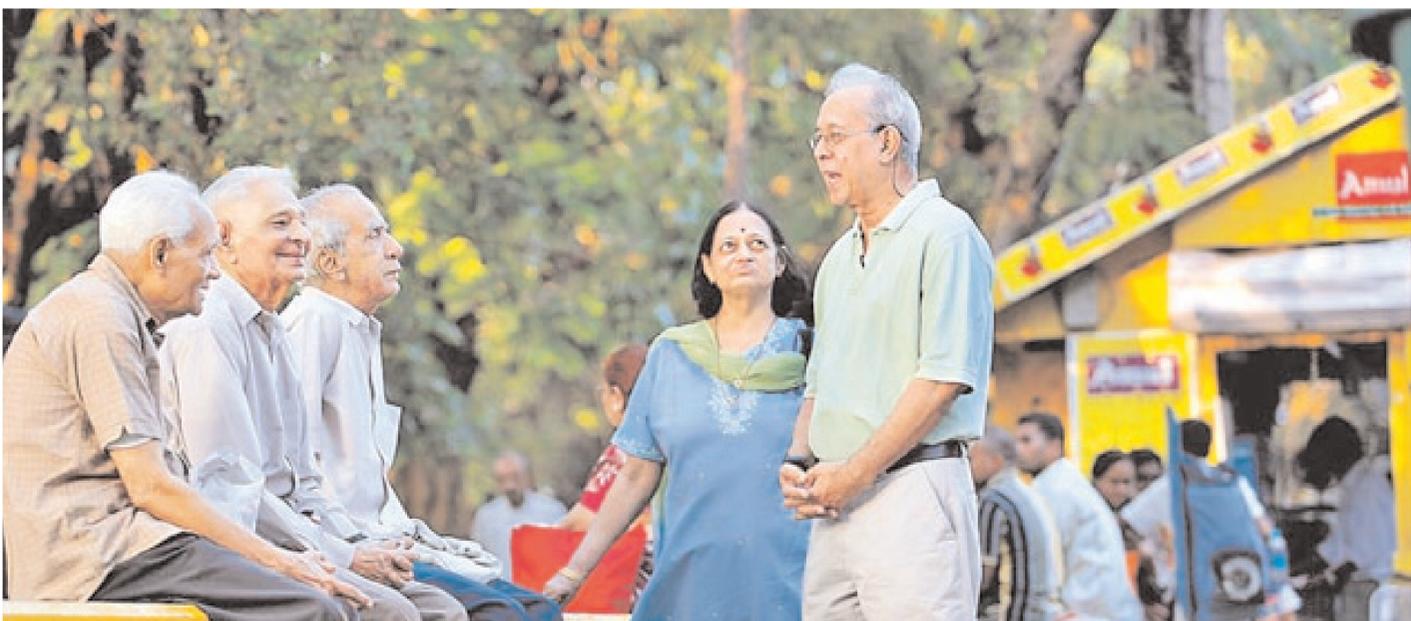
విధి విసిరే చివరి అస్తం “ముసలితనం”

వృద్ధాప్యపు బంధులందరిలో సుస్థు ఓంటుంది. వృద్ధాప్యనిషత్ లోని ప్రతీ పేజీ ‘మనకే’, సాయం తక్కువ. సలహాలు ఎక్కువ. మనవి ఏదో ఋతువే “వృద్ధాప్యం”. కాలధర్మంలో దేహధర్మమే “వృద్ధాప్యం”. మంచం మీద వెల్లికిలా పడుకొని ఆకాశం వైపు చూస్తూ ఉంటావు. గగనంలో నక్షత్రాలు ఒక్కొక్కటిగా మాయమైపోతూ ఉంటాయి. ఈ లోకంలో పుట్టిన ప్రతివాడు “వృద్ధాప్యం” లో భాగస్వామి కాక తప్పదు. జీవితం భక్తుల తెల్లవారుతుంది. మెల్లగా చీకటి పడుతుంది. వృద్ధుడికి వెన్నుపై కళ్ళుంటాయన్న ఓ నానుడి వుంది. అంటే వృద్ధాప్యంలో వెనుక చూపే తప్ప ముందు చూపు వుండదు. జీవితంలో మనం ఎన్నో సాధించి ఉండవచ్చు గాక. మన కీర్తి నాలుగు దిక్కులా ప్రసరించి ఉండొచ్చు గాక అయితే వృద్ధాప్యంలో దానైవరూ గుర్తించరు. అసలు పట్టించుకోరు. ఓ సారి సీనియర్ సిటిజన్ బడిలోకి ఆడుగుపెడితే సమాజం మన గురించి పట్టించుకోదు. పాత వస్తువులా ఓ వక్రం పడేస్తుంది. “ఆరోజుల్లో నేను” అంటూ గత వైభవ చరిత్ర చర్చుతూ తప్ప భవిష్యత్ ఆలోచన వుండదు. కాళ్ళు, కీళ్ళు, ఒళ్ళు సడలి, కదలేక, మెదలేక, దేహాన్ని వదలేక, ఏమీ చేయలేక, వృద్ధులు పడే మనోవ్యధ అంతా ఇంతా కాదు.

వృద్ధాప్యం అనేసరికి అదేదో శాపంగా భావిస్తుంటారు జనం. నిజానికి వృద్ధాప్యం శాపమే పాపమే కాదు. అది ప్రకృతి పరమధర్మం. వృద్ధాప్యం రాగానే బయటివాళ్ళు సరే కుటుంబ సభ్యులు కూడా చులకనగా చూస్తారు. నిన్న మొన్నటిదాకా తలోచిన వాసాములు సైతం తలెగరేసి, నిలదీస్తాయి. లెక్కలు అడగటం మొదలెడతాయి. “ఏమండీ / నాన్నగారూ.” అంటూ విధేయంగా వుండే భార్యపిల్లలు కూడా దిక్కురించడం మొదలు పెడతారు. వాళ్ళిద్దో పుడింగులన్నట్లు లేనిపోని సలహాలు, సూచనలిస్తుంటారు. ఏంమాట్లాడినా, యేం చేసినా వాళ్ళకు సరకు సరికదా “చాదస్” అంటూ కరివేపాకలా తీసిపోతారు. లోకువగా చూస్తారు. మధ్యతరగతి కుటుంబం అయితే, మనం సంపాదించిన డబ్బు ఆసుపత్రి ఖర్చుల కోసం ఖర్చు పెట్టాలా? లేక చూసి చూడవట్టు మరణం కోసం వేచి ఉండాలా అన్న ఆలోచనతో మన పక్క గదిలో మనవాళ్ళే చర్చిస్తూ ఉంటారు.

అర్ధరాత్రి ఏ నొప్పితోనో నీకు మెలకువ వస్తుంది. పక్క గదిలోని వారికి నిద్రాభంగం చేయాలా వద్దా అన్న ఆలోచనతోనే తెల్లవారుతుంది. ఆరాత్రి నిద్ర కరవవుతుంది. చివరి మజలీ !!

మనవి జీవన ప్రయాణంలో చివరి మజలీ వృద్ధాప్యం. మనం కాదనుకున్నా కూడా కోరి వస్తుంది వృద్ధాప్యం. మనవి జీవితం ఋతువులతో ముడిపడి వుంటుంది. వసంత ఋతువుతో మొదలయ్యే కాలం శిశిరంతో ముగుస్తుంది. వసంతకాలం మన పుట్టుక అనుకుంటే, శిశిరం వృద్ధాప్యం. వసంతంలో ప్రకృతి ఆకుపచ్చగా, రంగురంగుల పూలతో మురిపిస్తుంది. మనసు ఉల్లాసభరితమవుతుంది. ఇక శిశిరానికొచ్చేసరికి ఆకులు పండి, ఎండి, రాలి, చెట్లు మోచుకుపోతాయి. అలాగే వృద్ధాప్యంలో మనవి దేహం కూడా ఒడలి,

ఎండిన మోడవుతుంది. అయితే వృద్ధాప్య దశకు చేరుకున్నారంటే జీవితంలో వాళ్ళు ఎన్నెన్నో చూసివుంటారు. ఎంత అనుభవంగడించి వుంటారో ఒక్క సారి ఆలోచిస్తే తెలుస్తుంది. అందుకే వృద్ధుల్ని భారంగా కాకుండా గౌరవంగా చూడాలి. వారి అనుభవాన్ని యువతరం చూపుడువేలుగా తీసుకొని ముందుకు నడవాలి.

అప్పుడు వాళ్ళ భవిష్యత్తు మహాత్వంగా వుంటుంది. కానీ దురదృష్టవశాత్తూ ముందే, వృద్ధుల్ని గౌరవించడం అటుంది అసలు లెక్కచేయరు. కొందరైతే ముసలవాళ్ళను భరించలేక వృద్ధాశ్రమాల పాలు చేస్తారు. ఇవాళ మనం చేసిందే రేపు మన పిల్లలు కూడా చేస్తారన్న సోయ ఏమాత్రం వుండదు.

ఏతావతా వృద్ధాప్యం శాపంగా మారుతుంది. యువ్వనంలో హెల్త్ ఇన్సూరెన్స్ మానేసి ఆ డబ్బు పిల్లల కాలేజీ ఫీజు కట్టేస్తాం. మధ్య వయసులో సంపాదించింది ఖర్చుపెట్టి విల్లల్ని విదేశాలకు పంపుతాం. నా కొడుకు అమెరికాలోనో, ఇంకేదో దేశంలో వున్నాడనో. కూతురు ఆస్ట్రేలియా లోనో ఇంకేదో దేశంలో ఉన్నదనో గర్వంగా చెప్తూ ఫ్యాట్ ప్రీస్టిజ్ ఫీలవుతాం. అంతా బాగానే వుంటుంది. పిల్లలూ విదేశాల్లో నెటిలైవోయి బాగుంటారు. మన వృద్ధాప్యంలో మాత్రం వాళ్ళు కనీసం చూడటానికి

కూడా రారు. అప్పుడప్పుడు సీజన్ల గా వచ్చే సెల్ ఫోన్ కాల్స్ తోనే సరిపెట్టుకోవాలి. తృప్తి పడాలి. కొడుకో, కూతురో, మనవడో గుర్తొచ్చి, వాళ్ళతో మాట్లాడాలని ఫోన్ చేస్తే ‘సారీ! బిజీ.’ అంటూ సమాధానం మొస్తుంది.

పుట్టిన కొత్తలో పక్క మీద శిశువు నెలల తరబడి కదలకుండా ఎలా ఉంటుందో, వృద్ధాప్యంలో తిరిగి అదే పరిస్థితి సంభవిస్తుంది. అయితే ఒకటే చిన్నప్పుడు అలవాటలూ చూసుకోవటానికి కన్నతల్లి ఉంటుంది. వృద్ధాప్యంలో ఎవరూ వుండరు. అదృష్టం బాగుంటే అప్పుడప్పుడూ వచ్చి పలకరించే కూతురు తప్పదన్నట్లు సేవలు చేసే కోడలా వుండొచ్చు.

అనాధాశ్రమంలో అయితే వాళ్ళు కూడా ఉండరు. అయితే ఇది అందరికీ జరుగుతుందని కాదు. కొందరుంటారు అదృష్టవంతులు తల్లిదండ్రుల్ని ప్రేమించే పిల్లలూ వుంటారు. అలాంటివాళ్ళు తల్లిదండ్రులు వృద్ధులైన నెత్తిన పెట్టుకొని ఎంతో ప్రేమతో చూసుకుంటారు. బతుకంతా బుద్ధిబలం మీద ఆధారపడ్డ వారికి ముసలితనం కన్నా పెద్ద శిక్ష వుండదేమో? బాగా బతికిన మహామహాతే ముసలితనం రాగానే దిగజారి మీసమై పోవడం

చూస్తూనే ఉంటాం. ఇలాంటి అవస్థను తలుచుకుంటేనే భయమొస్తుంది. భగవాన్! ఇలాంటి దురదృష్టం ఎవరికీ రాకూడదు. ఇందులో నుంచి అందర్నీ తప్పించు తండ్రీ. వృద్ధాప్యం శాపం కాదు. ఓ వరం. ఏకాంతంలో సంగీతాన్ని వింటూ కాలక్షేపం చెయ్యొచ్చు. ఓపిక, సదుపాయముంటే పెరటి మొక్కల్ని పరిరక్షిస్తూ కాలం గడపొచ్చు. చిన్న పిల్లలుంటే కొద్ది సేపు వారికి ఇంటరెస్టు ఉన్న టాపిక్స్ కబుర్లు చెప్పుకోవచ్చు, అడుకోవచ్చు. ఏం చేసినా అప్రెక్షన్ బ్యాంక్ లో అప్యాయతని క్రెడిట్ చేసుకుంటూ వెళ్ళాలి. ఎప్పుడైతే మనం మానసికంగా ఇలా ప్రిషర్ అవుతామో? మన వృద్ధాప్యాన్ని ఓ పది సంవత్సరాలపాటు వాయిదా చెయ్యొచ్చు. సో99% ఇప్పటికే సీనియర్ సిటిజన్స్ అయిన వారు, భవిష్యత్తులో సీనియర్ సిటిజన్స్ కాబోయేవారు జీవితాల మీద ఓ లుక్కేసి వుంచుకోండి.....

నన్నప్పరాజ్ రవిరాజ్

మానసిక సమస్యల్లో మన దేశమే టాప్!...

శరీరానికి ఏ చిన్న డెబ్బ తగిలితూ దాక్టర్ దగ్గరికి పరుగులు తీస్తాం. అదే.. మనసుకు గాయమైతే ఏడుస్తూ కూచుంటాం. అందుకే మనదేశంలో మానసిక సమస్యలు, డిప్రెషన్లు, ఆత్మహత్యలు, సైకోపతిక్ సమస్యలు ఎక్కువౌతున్నాయి. ప్రపంచంలోనే చైనాతో పాటుగా ఈ అంశంలో మనమే ముందున్నామని, ఇప్పటికైనా మేల్కొనాలని సూచిస్తున్నాయి ఇటీవలి అధ్యయనాలు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా మానసిక సమస్యలున్నవాళ్ళు చికిత్స తీసుకోకుండా ఉన్నవాళ్ళలో మూడొంతుల మంది ఇండియా, చైనా దేశాల్లోనే ఉన్నారని ఇటీవలి అధ్యయనంలో

తేలింది. లండన్ స్కూల్ ఆఫ్ బిజినెస్ అండ్ ఫైనాన్సియల్ మెడిసిన్ కి చెందిన ప్రొఫెసర్ విక్రమ్ పట్ల బ్రిటన్ నిర్వహించిన అధ్యయనంలో ఆలోచించాల్సిన అంశం వెలుగుచూసింది. ఈ అధ్యయన ఫలితాలను ప్రముఖ అంతర్జాతీయ పత్రిక లాన్సెట్ ప్రచురించింది. ఇండియా, చైనా దేశాల్లో కలిపి 2.5 బిలియన్లకు పైగా జనాభా ఉంది. అంటే ప్రపంచ జనాభాలో ఇది 38 శాతం. మానసిక, స్వల్పలాజిక్ సమస్యలతో ఉన్నవాళ్ళలో మూడొంతుల మంది ఈ రెండు దేశాల్లోనే ఉన్నారు. అంటే అభివృద్ధి చెందిన దేశాల్లో కన్నా ఈ సంఖ్య ఎక్కువ. వీళ్ళు చికిత్స తీసుకోకుండా ఇలాగే ఉంటే 2025 నాటికి 39.6 బిలియన్ల సంపత్తురాల ఆరోగ్యకరమైన జీవితాన్ని వైసియలు, 38.1 బిలియన్ల సంపత్తురాల ఆరోగ్యకరమైన జీవితాన్ని భారతీయులు కోల్పోతారని అధ్యయనకారులు హెచ్చరిస్తున్నారు. మానసిక వైద్యం కోసం తగినంత బడ్జెట్ లేకపోవడం, మానసిక వైద్య నిపుణులు చాలా తక్కువ సంఖ్యలో ఉండడం, గ్రామాల్లో మానసిక సేవలు లభించకపోవడం లాంటి కారణాలు ఒక వైపున, మానసిక వైద్యం పట్ల ఉన్న అనేక రకాల అభివృద్ధి ఈ పరిస్థితికి మరో కారణం. చైనాలో సైకోటిక్ వ్యాధులతో బాధపడుతున్నవాళ్ళలో 40 శాతం మందికి చికిత్స అందడం లేదు. కాగా, మనదేశంలో ప్రతి 10 మందిలో ఒకరికి మాత్రమే సరైన మానసిక వైద్యం అందుతోంది. శరీరానికి వైద్యం ఎంత అవసరమో, మానసికమైన సమస్యలకు కూడా వైద్యసహాయం అంతే ముఖ్యమని ఇప్పటికైనా అర్థం చేసుకోవాల్సిన సమయం ఆసన్నమైంది.

రక్తాన్ని పెంచే ఇనుము సులభంగా శరీరానికి చేరాలంటే...

ఆడపిల్లల్లో రక్తహీనత అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉంటాయి. ఎదిగే వయసులో సరైన పోషకాలు అందకపోతే తరువాత రకరకాల సమస్యలు వస్తాయి.

ఆడపిల్లలకు రక్తస్థాయి పెంచే ఇనుము ఉండే ఆహారం ఎక్కువగా ఇవ్వాలి. అయితే చాలా సందర్భాల్లో ఇనుము ఎక్కువగా లభించే బీట్ రూట్లు, చిక్కుళ్లు తరచూ తీసుకున్నా రక్తస్థాయి పెంచుకోవచ్చు. ఇందుకు కారణం చిన్న పొరపాట్లే. అందుకే...

- సాధారణంగా చిక్కుళ్ల వంటి కూరగాయల కన్నా చేపలు, ఇతర మాంసాహారం ద్వారా లభించే ఇనుమును మన శరీరం చాలా త్వరగా, ఎక్కువగా గ్రహిస్తుంది. కాబట్టి కూరగాయలతో పాటు కొద్ది మాంసాహారాన్ని కూడా తీసుకుంటే ఇనుము శోషణ బాగుంటుంది.
- కూరగాయల నుంచి శరీరానికి ఇనుము సులభంగా చేరాలంటే వీటితో పాటు విటమిన్-సి లభించే నారింజ, బెల్లాయి, టామాటో వంటి సిట్రస్ పండ్లు కూడా తీసుకోవాలి. సిట్రస్ ఫలాల ఇనుము శోషణను వేగవంతం చేస్తాయి. భోజనం కాగానే ఈ పండు తీసుకుంటే బావుంటుంది.

ఇవి తింటే.. ఆరోగ్యం మీ వెంటే..!

పండ్లు, కాయగూరలు, గింజలు, పప్పులు, కందమూలాలు, సుగంధ ద్రవ్యాలు ప్రకృతి మనకు అందించిన ఆరోగ్యవరాలు. ఆయా సీజన్లలో వండే పండ్లను తినడం అంటే ఆరోగ్యాన్ని పెంచుకుంటున్నట్లే. అన్నంతో పాటుగా ప్రకృతినిచ్చిన పండ్లు, కూరగాయలు, ఇతర తృణధాన్యాలను ఆహారంగా తీసుకుంటే శరీరానికి కావలసినన్ని పోషకాలు సంపూర్ణంగా లభిస్తాయి. అదే ఉత్తమమైన, ఆరోగ్యకరమైన జీవనవిధానమని ప్రకృతి వైద్యం చెబుతుంది. కొన్ని రకాల ఆహారపదార్థాలు మిగిలిన వాటితో పోలిస్తే చాలా తేలిగ్గా మనకు కావాల్సిన పోషకాలను అందించడంలో సహాయపడతాయి. అలాంటి వాటిలో కొన్ని..

- ఉసిరికాయలు : వీటిని ఆహారంలో తీసుకుంటే చెడుకొవ్వులు, రక్తంలోని చక్కెరను, ట్రైగ్లిజెరిడ్లను తగ్గిస్తాయి. అంతేకాక వీటిలో సి-విటమిన్ పుష్కలంగా ఉంటుంది. వ్యాధినిరోధక శక్తిని పెంచుతుంది.
- ఎలా తినాలి? : ప్రతిరోజూ ఒక టేబుల్ స్పూన్ ఉసిరి రసాన్ని తేనెతో కలిపి సలాడ్ చేసుకుని తినవచ్చు. లేదా ఉసిరిరసాన్ని వీళ్లతో కలుపుకొని ఉదయంపూట తాగవచ్చు.
- చిక్కుళ్లు : బిస్కెట్లలోని ప్రోటీన్లు, పీచు బరువును నియంత్రించేవారికి తోడ్పడతాయి. గుండెజబ్బు, క్యాన్సర్ లాంటి వ్యాధులను నివారిస్తాయి. వీటిలో యాటిఆక్సిడెంట్లు విరివిగా లభిస్తాయి.
- ఎలా తినాలి? : ఉడకబెట్టిన బిస్కెట్లను స్వేదన తీసుకోవచ్చు. లేదా సూప్లు, సలాడ్లలో కలిపి కూడా తినవచ్చు.
- బీట్ రూట్ : బీట్ రూట్ లో ఫోలేట్, మాంగనీస్, పొటాషియం తగిన మోతాదులో ఉంటాయి. శక్తివంతమైన యాంటి ఆక్సిడెంట్లు కూడా ఉంటాయి. వీటిని ఎక్కువగా తినడం వల్ల రక్తస్థాయి కూడా ఉంటుంది.
- గోధుమ అన్నం, వరి, బియ్యం, పప్పులు, నజ్జలు, చింతపండు వంటి వాటిలో ఉండే లాసిన్లు ఆకుకూరల నుంచి లభించే ఇనుము శరీరానికి చేరకుండా అడ్డుకుంటాయి. కాబట్టి ఆకుకూరలను పైవాటితో కలిపి తీసుకోవాలి.
- అల్పాహారం లేదా భోజనం చేయగానే డి, కాఫీలు తాగడం చాలామందికి అలవాటు. కానీ ఇవి ఇనుమును శరీరం గ్రహించకుండా అటంకపరుస్తాయి. కాబట్టి ఈ అలవాటును మానుకోవడం మంచిది.

పెరుగు : దీనిలోని మంచి బాక్టీరియా జీర్ణక్రియకు ఉపయోగపడుతుంది. రోగనిరోధక శక్తి పెరుగుతుంది. దీనిలో ప్రోటీన్లు, కార్బోయం చాలా ఎక్కువ. ఎలా తినాలి? : అన్నంలో కలుపుకొని తినడమే కాకండా పండ్లముక్కలు చేసుకుని కూడా తినవచ్చు. కొద్దిమీర చల్లకుని తిన్నా బావుంటుంది. కాబా పెరుగును అలాగే తినేయవచ్చు. కోడిగుడ్డు : కోడిగుడ్డులో ప్రోటీన్లు, ఫ్యాట్ ఆమ్లాలు, విటమిన్లు, మినరల్స్ సమృద్ధిగా ఉంటాయి. ఎలా తినాలి? : బానిస ఉడకబెట్టి, మెత్తగా చేసి, అందులో కొద్దిగా ఉప్పు చల్లి, అలివ్ నూనెతో కలిపి తింటే మంచిది. మెంతులు : ఇవి రక్తంలో గ్లూకోజ్ నిల్వలను తగ్గిస్తాయి. వీటిలో ఉండే పీచుపదార్థాలు చెడు కొవ్వు, ట్రైగ్లిజెరిడ్స్ పెరగకుండా నివారిస్తాయి. ఎలా తినాలి? : ఒక టేబుల్ స్పూన్ మెంతులను చివరికి తింటే చాలా బావుంటుంది. కలుపుకోవచ్చు. లేదా తగినంత పిండిని ఇతర కూరల్లో చేసుకోవచ్చు. వెల్లుల్లి : ఒక టేబుల్ స్పూన్ పచ్చి వెల్లుల్లిని రోజూ క్రమం తప్పకుండా తీసుకోవడం ద్వారా చెడుకొవ్వులు, అధిక రక్తపోటును తగ్గించుకోవచ్చు. ఎలా తినాలి? : వీటిని అలి చిన్న ముక్కలుగా తగిగి సలాడ్ లోనూ, సూప్ లోనూ, సాస్ లోనూ కలుపుకోవచ్చు. అల్లం : రక్తప్రసరణకు తోడ్పడే అల్లం కీళ్లనాళం, గుండెజబ్బులు, తలనొప్పిలు, తిమ్మిరిని కూడా తగ్గిస్తుంది. ఎలా తినాలి? : సూప్ లో, సాస్ లో కలుపుకొని తినవచ్చు. డిల్లో చేసుకోవచ్చు. ప్రతిరోజూ ఒక టేబుల్ స్పూన్ అల్లం తప్పనిసరిగా తినాలి. తేనె : మన జీర్ణకోశంలో ఉండే మంచి బాక్టీరియాను పెంచుకుంది తేనె. అంతేకాక, శ్వాసకోశ సంబంధమైన ఇబ్బందులను తగ్గించడానికి కూడా పనికొస్తుంది. ఎలా తినాలి? : పెరుగుతోనో, డిల్లోనో లేదా ట్రెడ్లైన రాసుకుని గాని తినవచ్చు. పుట్టణ్ణి : వీటిలో కేలరీలు చాలా తక్కువ. శక్తివంతమైన యాంటి ఆక్సిడెంట్లు, విటమిన్లు ప్రత్యేకంగా విటమిన్ బి, మినరల్స్ ఎక్కువగా ఉంటాయి. ఎలా తినాలి? : అలివ్ నూనెలో వేయించుకుని, ఇంట్లో చేసుకున్న పిజ్జా, పాస్టా మీద చిన్న చిన్న ముక్కలుగా చల్లకుని తినవచ్చు. ఓట్స్ : వీటిలో పీచు బాగా ఉంటుంది. గుండెకు ఆరోగ్యాన్ని తృప్తిపెట్టడానికి ఇది ఒకటి. ఎల్ డిఎల్ కొవ్వును కరిగిస్తుంది. ఎలా తినాలి? : పాలో కలిపి, తేనెతో కలిపి, ఇతర ధాన్యపు మొలకలతో కలిపి రకరకాల పదార్థాలు చేసుకుని తినవచ్చు. గుమ్మడి గింజలు : వీటిలో ప్రోటీన్లు, పీచు, మంచి కొవ్వు, స్ట్రోన్స్ ఉన్నాయి. ఇవి ఎల్ డిఎల్ కొవ్వును కరిగిస్తాయి. ఎలా తినాలి? : సలాడ్ లో కలిపి లేదా వేడిగా మిగిలిన ధాన్యాలతో కలిపి తినవచ్చు.

ఎడిటోరియల్

చదువుతో సమానత్వం

బాలికల 'గౌరవప్రద జీవనానికి' విద్యాహక్కు చట్టం దోహదం చేస్తుందని సర్వోన్నత న్యాయస్థానం అభిప్రాయపడింది. కానీ క్షేత్రస్థాయిలో భిన్న పరిస్థితులు నెలకొన్నాయి. ప్రపంచం ఆధునికంగా ఎంత దూసుకుపోతున్నా నేటికీ విశ్వవ్యాప్తంగా 77 కోట్ల మంది నిరక్షరాస్యులు ఉన్నారు. వారిలో అత్యధికులు మహిళలే. కోవిడ్ మహమ్మారి తర్వాత కోటి మందికి పైగా బాలికలు బడికి వెళ్లేకపోయారు. బాలికలకు విద్యను అందించడంలో నిర్లక్ష్యం భారీ మూల్యానికి దారితీస్తోంది. వారిని విద్యావంతులను చేయకపోవడం, పాఠశాల స్థాయిలోనే వారి చదువుకు స్వస్తి పలకడం కారణంగా ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థకు లక్షల కోట్ల నష్టం వాటిల్లుతోంది. ఈ ఆందోళనకరమైన అంశాన్ని ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఎన్నోమార్లు బహిరంగం చేసింది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా వివిధ దేశాల్లో 89% మంది బాలికలు వారి ప్రాథమిక విద్యను పూర్తి చేసుకుంటుండగా, 77% మంది బాలికలు మాత్రమే ఉన్నతస్థాయి విద్యను అభ్యసిస్తున్నట్లు తెలిసింది. ఉన్నతస్థాయి విద్యనభ్యసించిన మహిళలు వారికంటే తక్కువ చదువుకు వారితో పోల్చితే ఎక్కువ పని చేస్తున్నారని, దాదాపు రెండింతలు ఆర్జిస్తున్నారని తెలిసింది. విద్యనభ్యసించకపోవడం వల్ల కోట్లాది మంది బాలికలు ఇంజనీర్లు, జర్నలిస్టులు, సిఇఒలు కాలేకపోతున్నారు. ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థకు ట్రిలియన్లలో నష్టం వాటిల్లుతోంది. బాలబాలికలకు సమాన అవకాశాలు కల్పించాలి. కానీ, ప్రభుత్వాలు బాలికలు చదువునేందుకు అనువైన సౌకర్యాలు, వాతావరణం క్షేత్రస్థాయిలో అందడం లేదు. మరుగుదొడ్లు, వాటిలో నీటి సౌకర్యం లేకపోవడం వల్ల చాలా మంది విద్యార్థినులు అర్ధాంతరంగా బడికి దూరమవుతున్నారు. ప్రపంచంలోని నిరక్షరాస్యుల్లో మూడింట రెండొంతుల మంది మహిళలే. లింగ వివక్షకు ప్రధాన కారణాల్లో మహిళలకు తగిన స్థాయిలో విద్యావకాశాలు అందకపోవడం కూడా ఒకటి. దీన్ని రూపుమాపి లింగ సమానత్వం సాధించాలంటే అటు తల్లిదండ్రులు, ఇటు ప్రభుత్వాలు బాలికల విద్యను ప్రోత్సహించాలి. కానీ ఇప్పటికీ ప్రపంచ వ్యాప్తంగా 12.2 కోట్ల మంది బాలికలు బడికి దూరంగా ఉన్నారు. ఒక్క దక్షిణాసియాలోనే పాఠశాలకు వెళ్లని బాలికల సంఖ్య 4.1 కోట్లు కావడం గమనార్హం. ఈ పరిస్థితిని మార్చడానికి ప్రభుత్వాలు చిత్తశుద్ధితో కృషి చేయాలి. కానీ ఇప్పటికీ ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు వారి తలరాతను నిర్దేశిస్తుండటమే బాధాకరం. మన దేశంలో ఏటా సుమారు కోటి ఇరవై లక్షల మంది బాలికలు జన్మిస్తున్నారు. వీరిలో 15 ఏళ్ల వయస్సు వచ్చేసరికి సుమారు 30 లక్షల మంది మరణిస్తున్నారు. ఇందుకు ప్రధాన కారణం బాలికలపట్ల చూపుతున్న నిర్లక్ష్యం. నాలుగంటే నాలుగు ముక్కలు నేర్చుకోవడానికి పడుతున్న సవాలక్ష తంటాల్ని ఏమీ పట్టించుకోకుండా సంకుచిత మత భేషజాల చుట్టూ, రాజకీయాల చుట్టూ పిల్లల చదువుల్ని తిప్పితిప్పి వాళ్ళ బంగారు భవిష్యత్తును సర్వనాశనం చేస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఆడపిల్లల చదువులు అంతంత మాత్రంగానే సాగుతున్నాయి. మగ పిల్లలతో వారిని పాఠశాలల్లో చేర్చించినా, కుటుంబ ఆర్థిక అవసరాల కోసమో, ఇతర బాధ్యతలు నెరవేర్చడం కోసమో ఆడ పిల్లలను చదువుకు దూరం చేస్తున్నారు. ఉన్నత విద్యావకాశాలు అందుకుంటున్న బాలికలు నూటికి 10 నుంచి 30 శాతం మాత్రమే ఉంటున్నారు. ప్రతి అయిదుగురు బాలికల్లో ఒకరు కనీసం పదవ తరగతి వరకైనా చదవడం లేదని ఐరాస మహిళా విభాగం, యునిసెఫ్ నివేదిక స్పష్టం చేసింది. పై చదువులకు వెళ్ళి ప్రతి పది మంది బాలికల్లో నలుగురు ఇంటర్మీడియట్ పూర్తి చేయలేకపోతున్నారు. అల్పాదాయ దేశాల్లోని యువతుల్లో 90% అంతర్జాత సేవలను వినియోగించలేకపోతున్నారు. 514 ఏళ్ల వయసు బాలికలు తమ సమాన వయసున్న అబ్బాయిల కంటే ఎక్కువగా కష్టపడుతున్నారు. కుటుంబాల్లో పనిభారం పడటం, కౌమార బాలికలు సన్నిహితుల నుంచి లైంగిక వేధింపులకు గురవుతున్నారు. ఆడపిల్లలకు చదువులో ఎదురయ్యే అవాంతరాలు, కష్టాలు మగపిల్లల కంటే ఎన్నోరెట్లు ఎక్కువ. స్త్రీపురుష సమతుల్యతను సాధించడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం 'బేటి బచావో బేటి పదావో' పథకాన్ని 2015 జనవరి 22న హర్యానాలోని పానిపట్లో ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోడీ ప్రారంభించారు. లైంగిక వివక్షను నిరోధించడం, అడపిల్లలు స్వేచ్ఛగా, సురక్షితంగా జీవించేలా చేయడంతోపాటు విద్యను అందించడం ప్రధాన లక్ష్యం. విద్యాహక్కు చట్టం, సర్వశిక్షా అభియాన్, మధ్యాహ్న భోజన పథకాలను అమలుచేస్తూ స్కాలర్షిప్లను అందిస్తూ ప్రోత్సహిస్తోంది.

నిబంధనలతో నష్టపోతున్న రైతాంగం!

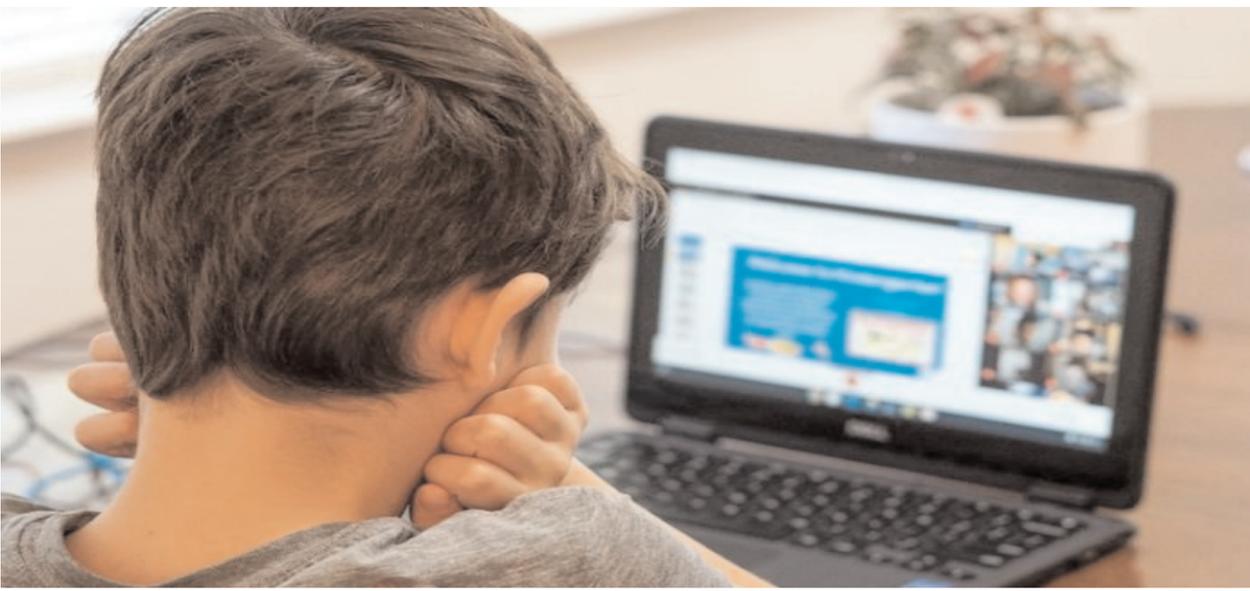
దేశంలో ధాన్యం పండించే రైతులు అనేక సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్నారు. సేద్య అవసరాలైన విత్తనాల, ఎరువుల, పురుగు మందుల, డీజిల్ ధరల పెరుగుదలతో సేద్యపు ఖర్చులు ప్రతి సంవత్సరం పెరుగుతూ ఉన్నాయి. ఉత్పత్తికి కీలకమైన, నాణ్యమైన విత్తనాల సమస్య రైతులను వెంటాడుతున్నది. పండించిన పంటకు మార్కెట్ల న్యాయమైన ధర లభించక, ప్రభుత్వం ప్రకటించే మద్దతు ధర రైతాంగ ప్రయోజనాలకు అనుకూలంగా లేకపోవడం, ప్రభుత్వ సంస్థలు నామమాత్రపు కొనుగోళ్లకే పరిమితం కావడంతో దేశాని మార్కెట్ మాయాజాలంలో చిక్కుకుని రైతాంగం తీవ్రంగా నష్టపోతున్నారు. ప్రతి సంవత్సరం పంట విస్తీర్ణం, దిగుబడి లక్ష్యం ప్రకటించటం, మద్దతు ధరకు రైతాంగం వద్ద ధాన్యం కొనుగోళ్లు చేస్తామని చెప్పడం, ఆచరణలో నామ మాత్రపు కొనుగోళ్లకే పరిమితం కావడం ప్రభుత్వాల విధానంగా మారింది. ఆసనాయాతీగా 2024 సంవత్సరపు ఖరీఫ్ లక్ష్యాలను తెలుగు రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాలు ప్రకటించాయి. పంటలకు మద్దతు ధరలు ప్రకటించే కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఆ ధర చెల్లింది రైతుల నుంచి పంటలు కొనుగోలుచేయాలి. మద్దతు ధర న్యాయమైన రీతిలో ఉంటేనే, దాని ప్రయోజనం రైతులకు చేకూరుతుంది. ఇప్పటి వరకు ఏ కేంద్ర ప్రభుత్వం అలాంటి మద్దతు ధరలు ప్రకటించలేదు. ఫలితంగా సేద్యం గిట్టుబాటుగాని పరిస్థితి ఏర్పడింది. 2001 వరకు ఎఫ్సీఐ కొనుగోలు కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేసి రైతుల నుంచి ధాన్యం సేకరణ జరిపేది. ప్రభుత్వం రంగ సంస్థల ప్రైవేటీకరణలో భాగంగా ఎఫ్సీఐని కొనుగోలుచేయడం జప్తం చేసి ప్రధాని మోడీ ప్రభుత్వం దాన్ని నిర్వహించే సే విధానాలు తీసుకున్నది. కనీస మద్దతు ధర చెల్లింది ఎఫ్సీఐ కొన్న ధరకు, బహిరంగ మార్కెట్ల అమ్మే ధరకు మధ్య వ్యత్యాసాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు ఎఫ్సీఐకి చెల్లించాలి. 2018 నుంచి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆ పని చేయటం లేదు. బయట సంస్థల నుంచి అప్పులు తెచ్చుకోవడం మొదలుపెట్టింది. కేంద్ర ఇచ్చే సబ్సిడీ అందకపోవడంతో ఎఫ్సీఐ అప్పుల్లో కూరుకుపోయింది. 2022 నాటికి దాని అప్పు రూ. 47,339 కోట్లుగా ఉంది. ముందుముందు మద్దతు ధర పెరుగుదలతో సబ్సిడీ భారీగా చెల్లించాల్సి వస్తుంది. భావిలో దాన్ని పదిహెంకవాలని మోడీ ప్రభుత్వం భావించింది. అందుకు అనుగుణంగా ఎఫ్సీఐకి ఆదేశాలు జారీ చేసింది. ప్రభుత్వ ఆదేశాల ప్రకారం ధాన్య సేకరణ నుంచి ఎఫ్సీఐ తప్పుకుని తన అవసరాల మేరకు రాష్ట్రాల నుంచి బియ్యం తీసుకుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ధాన్య సేకరణ నుంచి తప్పుకోవడంతో ధాన్య సేకరణ బాధ్యత రాష్ట్రాలకు చేపట్టాయి. మోడీ ప్రభుత్వం రాష్ట్రాల నుంచి బియ్యం తీసుకోవడంలోనూ వివక్ష చూపుతున్నది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 2023-24 ఖరీఫ్ సీజన్లో 65 లక్షల ఎకరాల్లో పరి సేద్యం జరిగిందని, కోటి నాలుగు లక్షల టన్నుల ధాన్య ఉత్పత్తి జరుగుతుందని వ్యవసాయ శాఖ అంచనా వేసింది. ఇందులో సగం ధాన్యం మిల్లర్లు, ప్రైవేట్ వ్యాపారులు కొనుగోలు చేస్తారని, కొంత ధాన్యాన్ని తమ వద్దే రైతులు నిల్వ ఉంచుకుంటారని, 70 లక్షల టన్నుల ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేయాలి ఉంటుందని పౌరసరఫరా సంస్థ అంచనా వేసింది. సేకరణ మాత్రం 50 లక్షల టన్నులకే పరిమితమైంది. ధాన్య సేకరణలో ప్రభుత్వ సంస్థల నిబంధనలు రైతాంగంలో తీవ్ర అసంతృప్తి ఏర్పడింది. తేమ శాతం, తాలు గాజలు, మట్టి, తడిచిన ధాన్యం పేరుతో మద్దతు ధరలో తగ్గిస్తున్నాయి. విక్రయించటానికి రోజుల తరబడి కొనుగోళ్ల కేంద్రాల వద్ద పడిపోతు పడుతున్నాయి. ఇలాంటి పరిస్థితులకు విసుగు చెందిన రైతుల ప్రైవేట్ మార్కెట్లలో ధాన్యాన్ని అమ్ముకొంటున్నారు. తెలంగాణలో 1,157 ప్రభుత్వ గోదాములు ఉన్నాయి. వీటి సామర్థ్యం 25.4 లక్షల టన్నులు. దాదాపు కోటి టన్నుల దాకా ధాన్యం నిల్వకు గిడ్డంగులు లేవు. వ్యవసాయ శాఖ గిడ్డంగుల్లో కొన్ని ప్రైవేట్ వ్యక్తులకు అద్దెకు ఇచ్చారు. 20 లక్షల టన్నుల బియ్యాన్ని నిల్వ చేసేందుకు అవసరమైన గిడ్డంగులు

కేటాయించాలని వేరే చూసింగ్ కార్పొరేషన్ ప్రభుత్వాన్ని కోరింది. ఇది ఎలా ఉండబోతే, ఉన్నవాటిని ఇతరులకు కట్టబెట్టి, లేని వాటి కొనుగోలు వెతుకులాటగా ఉంది. వ్యవసాయ శాఖలో ఉన్న కొన్ని మార్కెట్ కమిటీ గోదాములు, స్టేట్ వేరే చూసింగ్ కార్పొరేషన్ గోదాములు కొన్ని ప్రతి సీజన్లో పరి కొతలకు ముందే ఆయా జిల్లాల్లో పచ్చే దిగుబడులను సీ ఎంఆర్ (కష్టమే మిల్లింగ్ రైస్)కోసం జిల్లాలవారీగా మిల్లర్లకు కేటాయిస్తారు. 2023-24 సీజన్లో అలా జరిగలేదు. కొనుగోలు చేసిన ధాన్యాన్ని మిల్లర్లకు కేటాయించకూడదని పౌరసరఫరా శాఖ నిర్ణయం తీసుకుంది. కొనుగోలు కేంద్రాల నుంచి వచ్చిన ధాన్యాన్ని పచ్చింది పచ్చినట్లే ప్రభుత్వ సంస్థల, శాఖల పరిధిలోనే నిల్వచేయాలని చెప్పింది. దీనికి వ్యవసాయ శాఖ ఆమోదం తెలిపింది. కారణం మిల్లర్లు యజమానులు కొన్ని డిమాండ్లు పెట్టడమే. సన్న ధాన్యం మిల్లింగ్ 67% బియ్యం రావని, నిబంధనల మార్గాలని, రైతులు ఇచ్చే ధాన్యంలో తేమశాతాన్ని 17 నుంచి 14 శాతానికి తగ్గించాలని, బియ్యం సరఫరాలో కేటాయింపు రూ. 300 పరిహారం, కస్టోడియన్, మిల్లింగ్, రవాణా చార్జీలు పెంచాలని ఆ డిమాండ్లుగా ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం అందుకు అంగీకరించలేదు. తేమ తగ్గించమన్న డిమాండ్ మాత్రం రైతాంగానికి నష్టం చేస్తుంది. పౌరసరఫరా శాఖతో పోలిస్తే తెలంగాణలో మిల్లింగ్ చార్జీలు నామ మాత్రంగానే ఉన్నాయి. ఇతర రాష్ట్రాల్లో క్వింటాలు మిల్లింగ్కి రూ. 110 నుండి రూ. 200పైగా ఇస్తుంటే, తెలంగాణలో మాత్రం పది రూపాయలే ఇస్తున్నారు. కనీసం రూ. 100 ఇవ్వాలని మిల్లర్లు డిమాండ్ చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం మాత్రం దొడ్డు ధాన్యానికి రూ. 40, సన్నాలకు రూ. 50 లాగా నిర్ణయించింది. 2024-25 ఖరీఫ్ సీజన్లో రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 146.70 లక్షల టన్నుల ధాన్యం వస్తుందని తాళా ఆధికార తర్ఫీలు తెలుపుతున్నాయి. అందులో 80 లక్షల టన్నులు కొనుగోలు కేంద్రాలకు వస్తుంది. ప్రతి మిల్లరు సెంసార్లో పాల్గొనేలా, మిల్లర్లలో కనీసం 50 శాతం ప్రభుత్వ ధాన్యం ఉండేలా 2023 నవంబర్ లో ఊజు విడుదలైంది. దాన్ని ఈ సీజన్లో అమలు చేయాలని తెలంగాణ ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. కొనుగోలు కేంద్రాలకు పంపే ధాన్యం లోదులను దిండుకోని మిల్లరులు, మిల్లర్లపై కఠిన చర్యలకు సిద్ధం అయింది. ధాన్యం తీసుకోని మిల్లర్లు సీజ్ చేయమన్నట్లు పౌరసరఫరా శాఖ తెలిపింది. తమ డిమాండ్లు నెరవేరే వరకు ధాన్యం లోడ్లు దిండుకోమని మంత్రి వర్గ ఉప సభాపాటి కొండరు మిల్లర్లు

తెలిపారు. ప్రభుత్వ మిల్లర్ల వివాదం వల్ల రైతులకు ఇబ్బందులు వస్తాయి. మిల్లరులు ధాన్యాన్ని దిండుకోకపోతే నిల్వ చేయటానికి గోదాముల కొరత పేరుతో రైతుల నుంచి ధాన్యం కొనుగోళ్లు ఆగి పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. సూర్యి ఎండబెట్టిన ధాన్యాన్ని గ్రామ కొనుగోళ్ల నుంచుకు రైతులు తీసుకుని వెళ్లగా వడ్డో మట్టి, చెత్త, తాలు పేరుతో 40 కేజీల సంవికి అదనంగా రెండు కేజీలు తీసుకుంటున్నారు. గ్రామ కొనుగోలు కేంద్రాలు కొన్ని ధాన్యాన్ని మిల్లర్లకు పంపగా మరలా మట్టి, తాలు, నూక పేరుతో నాలుగు కేజీల పైగా అదనంగా ఇవ్వబడుతున్నారు. దీనికి తోడు హామాలిల ఎత్తుడు, దింపుడు కూలి కూడా రైతులే భరించాలి. ప్రభుత్వం కొనుగోలు కేంద్రాలు ఎక్కువగా ముతక ధాన్యాన్ని కొనుగోలు చేయాలి. ఎందుకంటే బయట మార్కెట్లో ఆ ధాన్యానికి మద్దతు ధర కూడా లభించటం లేదు. ప్రభుత్వం సన్న ధాన్యాలకు మాత్రమే రూ. 500 వందల బోసన్ ప్రకటించింది. బయట మార్కెట్లో సన్న ధాన్యానికి మద్దతు ధర కన్నా ఎక్కువ ధర లభిస్తున్నది. దీన్ని గమనించి ప్రభుత్వం సంస్థల దొడ్డు ధాన్యాన్ని ఎక్కువగా కొనుగోలు చేయాలి. ప్రభుత్వం అలా చేస్తుందనే నమ్మకం లేదు. రైతుల నుంచి ధాన్యం సేకరణకు రాష్ట్రంలో 7,250 కొనుగోలు కేంద్రాలు అవసరమైతే, ఇప్పటి వరకు 2,600 కేంద్రాలు మాత్రమే ప్రారంభమయ్యాయి. మార్కెట్ సీజన్ ప్రారంభమై రోజులు గడుస్తున్నా కనీసం కొనుగోలు కేంద్రాల్లో సౌకర్యాలు, యంత్రాలు, పరికరాలు లేక రైతులు నాణ్యమైన పడుతున్నారు. ఎఫ్సీఐని విద్యాసేకరణ నుంచి తప్పించడం, రైతాంగ ప్రయోజనాలకు అనుగుణంగా పంటలకు న్యాయమైన మద్దతు ధరలు ప్రకటించకపోవడం, మార్కెట్ యార్డులను నిర్వహించేయటం, ధాన్యం కొనుగోళ్లకు నిబంధనలు ప్రకటించటం, మద్దతు ధరలకు చట్టబద్ధత నిరాకరించటం, కొనుగోలు కేంద్రాల్లో సౌకర్యాలు కల్పించకపోవడం, సేద్యాన్ని సప్లయ్ కంగా మార్చటం బడా వ్యాపారులు, కార్పొరేట్ సంస్థల ప్రయోజనం కోసమే. రైతాంగం సేద్యం నుంచి తప్పుకునేలా చేయటమే. మోడీ ప్రభుత్వం రైతాంగ వ్యతిరేక విధానాలకు వ్యతిరేకంగా రైతులందరూ ఉద్దమించాలి. నిబంధనలు సడలించి ధాన్యసేకరణ చేయాలని, దొడ్డు ధాన్యానికి కూడా 500 రూపాయల బోసన్ ప్రకటించాలని, మిల్లర్ల దోపిడీ అరికట్టాలని, వ్యవసాయంలో కార్పొరేట్ సంస్థల ప్రవేశాన్ని అరికట్టాలని డిమాండ్ చేయాలి.

పిల్లలకు సోషల్ మీడియా నిషేధం!

ప్రస్తుతం చిన్నపిల్లల దగ్గర నుంచి చుట్టూ వరకు మొబైల్ ఫోన్లతోనే ఎక్కువ సేపు గడుపుతున్నారు. దీనికి తోడు సోషల్ మీడియా అందుబాటులోకి వచ్చాక ఈ పరిస్థితి మరి తీవ్రమైంది. ఎప్పుడైనా సోషల్ మీడియా యాప్లలో అంతరాయం కలిగితే వినియోగదారులు ఎంతో గాబరా పడుతుంటారు. దీన్ని బట్టి సోషల్ మీడియా ప్రభావం మనుషులపై ఎంతగా ఉంటుందో చెప్పవచ్చు. అయితే ఈ వినియోగం పిల్లల జీవితంపై ఎంతవరకు వ్యతిరేక ప్రభావం చూపే అవకాశం కనిపిస్తోంది. పిల్లలు మానసిక కుంగబాటుతో పాటు అనేక సమస్యలకు గురవుతున్నారు. ముఖ్యంగా అమ్మాయిల విషయంలో ఆర్జీల దృశ్యాలు, చిత్రాలు సోషల్ మీడియాలో చైరీగా మారడం పరిపాటి అవుతోంది. దీనిపై ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఆందోళనలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వం 16 ఏళ్ల లోపు పిల్లలకు సోషల్ మీడియాను నిషేధించేలా చట్టాన్ని తీసుకురాడానికి విశ్వవ్యాప్తమైన నిర్ణయం తీసుకోవడం స్వాగతించాలి. నవంబర్ 18న ఆస్ట్రేలియా పార్లమెంట్ సమావేశంలో ఈ చట్టాన్ని ప్రవేశపెట్టనున్నట్లు ఆస్ట్రేలియా ప్రధాని అంథోనీ అల్బానిస్ గురువారం (7/11/2024)నాడు ప్రకటించారు. ప్రజా ప్రతినిధులు ఆమోదించిన 12 నెలల తరువాత ఈ చట్టం అమలులోకి వస్తుందని చెప్పారు. తల్లిదండ్రుల సమ్మతి ఉన్న పిల్లలకు లేదా ఇప్పటికే ఆఫ్ లైన్ ఉన్న పిల్లలకు కూడా ఇందులో మినహాయింపు ఉండబోదని స్పష్టం చేశారు. ఈ చట్టం అమలులో తరువాత ఎక్స్, టిక్ టాక్, ఇన్స్టాగ్రామ్, ఫేస్ బుక్ వంటి సోషల్

మీడియా ప్లాట్ఫారమ్లు 16 ఏళ్ల లోపు పిల్లలకు తమ సైట్ల నుంచి ఎలా మినహాయించాలి అలోచించాలని సూచించారు. నిర్దేశించిన వయో పరిమితిని సోషల్ మీడియా సంస్థలు ఉల్లంఘిస్తే జరిమానా తప్పదు. పిల్లలకు, వారి తల్లిదండ్రులకు ఈ జరిమానా వర్తించదు. చిన్నపిల్లలకు యూట్యూబ్ నిరోధించే బాధ్యత సోషల్ మీడియా సంస్థలదే. ఆ బాధ్యత తల్లిదండ్రులపై యెటూ, హెడ్ ఆఫ్ సేఫ్టీ యాంటిగోవర్నెన్స్ ప్రభుత్వం నిర్ణయించే వయో పరిమితులను తమ సంస్థ గౌరవిస్తుందని చెప్పారు. అయితే ఈ నిబంధనలను ఎలా అమలు చేయాలన్న దానిపై లోతైన చర్చ అవసరమన్నారు. యూస్ స్టోరీలలో, ఆవరేటింగ్ సిస్టమ్లలో సమర్థవంతమైన టూల్స్ తల్లిదండ్రులు వారి పిల్లలు ఏ యాప్ వాడాలి నియంత్రించవచ్చని చెప్పారు. ఇది చాలా సులభమైన, సమర్థవంతమైన పరిష్కారం అని అభిప్రాయపడ్డారు. గత ఏడాది 15 ఏళ్ల లోపు వారికి సోషల్ మీడియా వాడకంపై నిషేధం విధించాలని ప్రాన్స్ ప్రతిపాదించింది. కానీ వినియోగదారులు, తల్లిదండ్రుల సమ్మతితో నిషేధాన్ని దాటవేయగలిగారు. అమెరికాలో 13 ఏళ్ల లోపు పిల్లలు సోషల్ మీడియాను యూట్యూబ్ చేయాలంటే తల్లిదండ్రుల సమ్మతి తప్పనిసరిగా ఉండాలి. 13 ఏళ్లకన్నా తక్కువ వయసు పిల్లలకు సోషల్ మీడియా నిషేధించాలని చాలా సోషల్ మీడియా సంస్థలు విధానాలను ఏర్పరుస్తున్నాయి. బ్రిటన్ మీడియా రెగ్యులేటర్ 'అఫ్కామ్' 2022లో నిర్వహించిన అధ్యయనంలో బ్రిటన్ లోని

80% మంది పిల్లలు 12 ఏళ్ల వయసులోనే సోషల్ మీడియా అప్లెట్లు కలిగి ఉన్నారని బయటపడడం విశేషం. అమెరికా సర్వే జనరల్స్ ఆఫ్సీనికే చెందిన 2023 అడ్రెజరీ అధ్యయనంలో సోషల్ మీడియా నుంచి పిల్లలను నెల రోజులు కన్నా ఎక్కువ కాలం దూరంగా ఉంచితే వారికి మానసిక ఆరోగ్య ప్రయోజనాలు లభిస్తాయని స్పష్టమైంది. ఇక మన దేశంలో లోకల్ సర్వేస్ అనే సంస్థ సోషల్ మీడియాకు ఏ విధమైన నిషేధం అయిపోతున్నారో అధ్యయనం నిర్వహించింది. సోషల్ మీడియా ప్రభావం 9 ఏళ్ల నుంచి 17 ఏళ్ల పిల్లలపై ఎలా ఉంటుందో తెలుసుకోడానికి ఆగస్టు 16 నుంచి అక్టోబర్ 31 వరకు 368 అధ్యయన జిల్లాల్లో 13,743 మంది తల్లిదండ్రులపై సర్వే చేయగా 70,000 స్పందనలు వచ్చాయి. 66 శాతం తల్లిదండ్రుల్లో 47% మంది తమ పిల్లలు ప్రతిరోజూ మామ నాలుగు గంటలు, 10 శాతం తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలు తమ పిల్లలు అరు గంటలకు మించి సోషల్ మీడియాలోనే తీసుకుపోతున్నారని చెప్పారు. 58% తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లల్లో దూకుడుతనం కనిపిస్తోందని, 49% తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలు అసహనంగా ఉంటున్నారని, మరో 49% మంది తమ పిల్లలు నిరసనగా ఉంటున్నారని తెలిపారు. 42 శాతం మంది తమ పిల్లలు కుంగబాటుకు గురవుతున్నారని, 30% మంది తమ పిల్లలు అన్ని విషయాల్లో అత్యుత్సాహం చూపిస్తుంటారని చెప్పారు. ఏదేమైనా పిల్లల మానసిక ప్రవర్తనపై, ఆలోచనపై సోషల్ మీడియా అనేక విధాలుగా వ్యతిరేక ప్రభావం చూపిస్తున్నట్లు స్పష్టమవుతోంది